

**1a sessió. DOCUMENTS / ITINERARIS**  
[durada total: 78 min]

**Fuego en Castilla**, José Val del Omar, 1958-59. 17 min, b/n i color, sonora, 35 mm

**De purificatione automobilis**, Gabriel Blanco, 1974. 16 min, color, sonora, 35 mm

**Miserere**, Antoni Miralda i Benet Rossell, 1979. 12 min, b/n, sonora, 35 mm

**Souvenir**, Silvia Gracia i José Luis Guerín, 1985. 5 min, b/n, sonora, vídeo

**Lo que tú dices que soy**, Virginia García del Pino, 2007. 28 min, color, sonora, vídeo



**Programador:** Antoni Pinent

XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB XCÈNTRIC  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB XCÈNTRIC

## DEL ÉXTASIS AL ARREBATO. 50 anys de l'*altre cinema* espanyol

1<sup>a</sup> sessió



XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB XCÈNTRIC  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB XCÈNTRIC  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB XCÈNTRIC  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB XCÈNTRIC  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB  
XCÈNTRIC EL CINEMA DEL CCCB XCÈNTRIC

## FUEGO EN CASTILLA,

José Val del Omar (Granada, 1904 - Madrid, 1982)

Pel·lícula premiada el 1961 al Festival de Canes pels seus efectes d'il·luminació tàctil. Val del Omar, místic o mecamístic gràcies a la tecnologia, transcendeix els ritmes flamencs de la percussió de Vicente Escudero a les fustes del Museu d'Escultura de Valladolid, les anima i les fa dansar, i hi cala foc davant els espectadors al·lucinats. Una introducció autèntica de Val del Omar descriu així visions ultraterrenes: «Castella es presenta sense color, sense melodia, sense timbres i sense paraules. En un monorítmic jondo d'un cec tremolor d'ungles, davant el món que està pròxim i propici a submergir-se en el gran espectacle de la invasió de la Vall de les Diferències pel Foc que ens reintegra a la Unitat.» Però el final és esperançador en paraules del mateix autor: «La mort tan sols és una paraula que es queda enrere quan s'estima. El qui estima, crema, i el qui crema vola a la velocitat de la llum. Perquè estimar és... ser el que s'estima.» (G. Sáenz de Buruaga, 2007)

Extret de GIANNETTI, Clàudia (ed.). *El discreto encanto de la tecnología. Artes en España*. MEIAC, 2008, pàg. 492.

## DE PURIFICATIONE AUTOMOBILIS,

Gabriel Blanco (Cádiz, 1936-1991)

Gabriel Blanco, arquitecte i cineasta, va realitzar una sèrie de curtmetratges que han rebut premis nacionals i internacionals, entre els quals destaquen *La edad de piedra* (1965), una pel·lícula d'animació amb dibuixos de Chumy Chúmez, *De purificatione automobilis* (1974) i *La edad del silencio* (1966), amb el qual el director andalús va guanyar la Concha d'Or al Festival de Cinema de Sant Sebastià.

## MISERERE,

Benet Rossell (Àger, Lleida, 1937) i Antoni Miralda (Terrassa, Barcelona, 1942)

Rossell i Miralda van formar part del grup d'artistes catalans de París de la dècada dels seixanta. Han cultivat l'acció, la instal·lació, la pintura, l'escultura, el cinema, el vídeo i la poesia. Tots dos han obtingut importants premis i han exposat en alguns dels principals museus i galeries d'Europa i els Estats Units. «El 1979, Rossell i Miralda encara van portar a terme un peculiar projecte conjunt, *Miserere*, un film en 16 mm que il·lustra diverses versions musicals de l'*Agnus Dei* i el viatge d'un ésser humà (l'actor és Xifra) a partir dels seus records d'una guerra. Monuments bèl·lics, soldats, botes velles i cementiris de guerra s'entrecreuen en el cel·luloide.»

PARCERISAS Pilar. *Conceptualismo(s) poéticos, políticos y periféricos. En torno al arte conceptual en España, 1964-1980*. Madrid: Akal, 2007, pàg. 193-194.

**Pregunta:** Ets un artista peculiar que cultives un art inusual, molt personal i íntim, difícil de classificar dins dels moviments artístics contemporanis. Malgrat la teva «soledat» professional, no és cert que durant els anys setanta vas compartir una gran quantitat d'experiències interessants i moments revolucionaris en la història de l'art i de l'*art film* juntament amb investigadors francesos i artistes catalans que en aquell moment també vivien a París?

**Benet Rossell:** L'experiència artística més directa que vaig tenir quan vaig arribar a París va ser l'expansió del nou realisme francès (*le Nouveau Réalisme*) i el naixement de l'*arte povera*, art conceptual. Vaig participar en moltes exposicions i instal·lacions i vaig col·laborar amb un petit grup. I és que, encara que tots desenvolupàvem el nostre

propi treball, al mateix temps érem amics i compartíem experiències fonamentals. Aquestes experiències estan gravades en els curts que vaig realitzar amb alguns d'ells (Antoni Miralda, Joan Rabascall, Jaume Xifra). Malgrat totes aquestes activitats, crec que la meua carrera artística sempre ha estat molt solitària, més aviat una aventura personal i individual que una experiència col·lectiva.

**Pregunta:** Quan vas començar a treballar amb el film i el vídeo? Han format part sempre de tota la teua obra?

**Benet Rossell:** El 1965 vaig estudiar la tècnica del *cinéma directe* al Comitè du Film Ethnographique amb Jean Rouch i vaig fer la meua primera pràctica en aquest mitjà durant els anys setanta a París. Vaig fer films, unes vegades sol i altres en col·laboració amb artistes-amics. Jo era el cineasta del grup d'artistes catalans a París.

Entrevista a Benet Rossell d'Annemieke Van de Pas. Extracte del catàleg Benet Rossell. *An American Exhibition*. Anthology Film Archives, Nova York, 1990; pàg. 3-4.

## SOUVENIR,

José Luis Guerin (Barcelona, 1960)

José Luis Guerin es va donar a conèixer per al gran públic amb *En construcción* (2001). Després d'una sèrie de curtmetratges dirigits entre el 1976 i el 1981, va debutar en el llargmetratge amb *Los motivos de Berta* (1985), al qual seguiria *Innisfree* (1990), documental sobre l'empremta que el rodatge de la pel·lícula *L'home tranquil* (1952, de John Ford) va deixar en el poble irlandès d'*Innisfree*, i *Tren de sombras* (1997). *En la ciudad de Sylvia* (2007) és el seu últim llargmetratge, que va derivar en els projectes complementaris *Unas fotos en la ciudad de Sylvia* i *Las mujeres que no conocemos*. «Curtmetratge domèstic rodat el 1984, *Souvenir*, que va ser emès per

TV3 en el seu moment, ja conté les claus de la seva obra posterior: la fascinació per la dona i el caràcter fantasmagòric del cinema. Precisament són aquests dos elements els que marquen la seva filmografia. La interiorització de la idea baziniana que el cinema és un tros de temps embalsamat el porta a voler capturar el moment, a fixar-lo en la memòria cinematogràfica i així salvar els personatges de la seva mort real.» Marta González a *Blocs and Docs*.

## LO QUE TÚ DICES QUE SOY,

Virginia García del Pino (Barcelona, 1966)

A través d'una sèrie d'entrevistes a treballadors que es dediquen a professions socialment desprestigiades, aquest documental proposa una intel·ligent reflexió sobre la concepció moderna del treball com a marca identitària, alhora que invita a qüestionar-lo com a única forma de realització personal. L'encertada elecció dels seus personatges permet entreveure que rere els prejudicis que s'exposen amb gran sentit de l'humor s'hi amaguen tabús profundament arrelats com la brutícia, la mort o el sexe. [...]

Els sis treballadors aquí retratats (un escorxadador, un guàrdia civil, un enterramorts, una stripper, un porquer i, com a contrapunt, una dona a l'atur) posen davant d'una càmera estàtica que els situa en pla americà al centre del quadre. Es presenten com si fossin figures retallades davant un decorat natural que els emmarca i els defineix: els seus llocs de treball, on la directora traça una simetria compositiva idèntica a través de línies de fuga convergents. En una aposta clarament performativa, el documental accentua, de la mateixa manera que el seu títol expressiu, el component teatral (de màscara, disfressa o constructe social) i intersubjectiu que l'activitat laboral té a l'hora de configurar la nostra identitat.

Extret del web de la distribuïdora HAMACA.